

periores, etiam sacros ordines promoveri et in aliis ac per eos susceptis ordinibus huiusmodi, etiam in altaris ministerio ministrare, ac dignitates, et beneficia Ecclesiastica quacumque recipere, et retinere. Necnon Monasteriis, & Ecclesiis Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus præfici, & præfisse libere, & licite possint dispensare, ac eis de his que tunc detinent dignitatibus, & beneficiis huiusmodi providere, & quibus minus canonicè præfissent Ecclesiis, & Monasteriis huiusmodi eos præficere in foro conscientie dumtaxat, Apostolica valeat auctoritate prædicta.

Confratrum sepulchra etiam tempore interdici permittuntur.

§.10. Adiciendum insuper statuto, & ordinationi prædictis, quod corpora singulorum Confratrum prædictorum tam Ecclesiasticorum, quam laicorum utriusque sexus in dicto libro descriptorum, quos tempore Ecclesiastici interdicti quovis modo etiam a Sede Apostolica impositi decidere contigerit, dummodo causam non dederint interdicto, Ecclesiasticæ sepulturæ tradi debeant, absque tamen funeris pompa, sicut solitum est fieri de corporibus clericorum interdictum servandi.

Decedentes in Hospitalibus que servientes gaudent gratiis Confratrum.

§.11. Decedentes autem pro tempore in Hospitali prædicto, & ejusdem Hospitalis, ac pauperum expositionum eorumdem obsequiis pro tempore insistentibus utriusque sexus, quamdiu perseveraverint in obsequiis huiusmodi dumtaxat, eisdem quibus Confratres in dicto libro descripti, quoad omnia in præsentibus contenta, privilegiis, facultatibus, & gratiis potiantur, & gaudeant.

Indulgentia pro subventionibus Hospitalis.

§.12. Porro ad communicandam laetius operis, tam ppi salutem, omnibus, & singulis utriusque sexus aliis Christianis, qui ad dictum Hospitali pro illius prædictis oneribus supportandis, de eorum bonis, prout eorum dixerint devotio, fideliter transierint, vel in suis testamentis, & ultimis voluntatibus ad hoc legaverint: Motu, scientia, & auctoritate prædictis concedimus, ut in mortis articulo constituti, confessorem idoneum eligere possint, qui eorum confessionibus diligenter auditis, omnium peccatorum suorum plenariam eis remissionem largiri possit. Provideat autem Præceptor dicti Hospitalis, nunc & pro tempore existens, quod elemosynæ, & mittentium nomina, & legata, in libro ad hoc deputato describantur, sub excommunicationis pœna, eo ipso, si id malitiose facere neglexerint incurrenda.

Notarii notificent dispositioes factas ad favorem Hospitalis &c.

§.13. Districte præcipientes Notariis qui rogati fuerint de testamentis, vel aliis ultimis voluntatibus, in quibus aliquid disponi contigerit in posterum in favorem, & commodum dicti Hospitalis, ut sub excommunicationis pœna, huiusmodi dispositionem quocumque commode poterunt, Præceptor dicti Hospitalis, seu alteri per quem id possit ad dicti Præceptoris notitiam pervenire, intimare procurent.

§.14. Ipsi quoque Notarii, & Confessores eorumdem decedentium, in suorum remissionem peccatorum, eisdem testamentibus, & consentibus commemorare non omittant, ut ad tam pia opera que in dicto Hospitali exercentur, manus porrigant adiutrices, quemadmodum Nos, quoscumque Christianos, & præsertim confratres ejusdem confratriæ, qui pro tempore fuerint, per viscera Domini nostri Jesu Christi adhortamur.

Ipsi & confessores suadeant infirmis subventionem Hospitalis.

§.15. Et ut fideles ipsi uberius gratiæ dono sentiant se refectos, harum serie decernimus, ut omnes utriusque sexus in Urbe commorantes, qui legitima causa ætatis, valetudinis, vel similibus impediti, ipsius Urbis stationes, vel quascumque indulgentias commode visitare, vel Pontificalibus benedictionibus interesse, pro tempore non poterunt, illam elemosynam Hospitali præfato conferendo, quam in præfatis stationibus ex propria pietate si eas visitassent personaliter contulissent, omnes Indulgentias præfatas stationum Urbis, & Pontificalium benedictionum, tam plenarias, quam ad certum annorum numerum constitutas, de omnipotentis Dei gratia, & dono consequantur in forma Ecclesiæ consueta.

Impediti visitare Ecclesiæ Stationum Urbis Indulgentias consequantur subveniendò Hospitali.

§.16. Rursus ut in principio huiusmodi confraternitatis, & successive etiam futuris temporibus ad illam major devotio accrescat fidelium, & in ea memoria sit in eam, omnibus dictæ confratriæ Confratribus præsentibus in Romana Curia injungimus, ut in crastinum solemnitatis Pentecostes proxime futuræ, & successive anno quolibet eadem die, impedimento cessante legitimo, in Basilica Principis Apostolorum de Urbe conveniant, in qua huiusmodi rei memoria, ostendatur Sudarium Salvatoris Domini nostri Jesu Christi, eoque ostenso, inde portando brachium S. Andreæ Apostoli (quod novissime in honorem dicti Apostoli, & laudem Confraternitatis prædictæ, techa argentea, & aurea, lampadibus præiosis ornata, & per Nos eisdem oblata recludi fecimus) & unum de articulis sancti Pauli Apostoli, & unum de digitis sanctæ Catherinæ Virginis, & Martyris per nos noviter apud Hospitali ipsum honorifice collocatis, processionaliter se transferant ad Ecclesiam dicti Hospitalis, in qua in proxime futuræ Pentecostes die prædicta, per nos dante Domino, aut unum ex dictis fratribus nostris Missa solemniter celebrabitur, ipsaque die, & deinceps singulis annis eadem die in perpetuum, universis Christianis vere poenitentibus, & confessis, Ecclesiam ipsius Hospitalis visitantibus, suffragabitur plenaria remissio omnium peccatorum, quam harum serie illis elargimur.

Confratres faciant Processionem annis singulis in festo Pentecostes & indulg. consequantur.

§.17. Confratresque ipsi, & eorum singuli in Urbe existentes, etiam eadem die singulis annis confessorem poterunt eligere, qui eorum confessionibus diligenter auditis, eos & eorum quemlibet, etiam in casibus Sedi prædictæ reservatis, præ-

Funera Confratrum quomodo fienda.

terquam superius exceptis, Apostolica auctoritate absolvat, & eis poenitentiam injungat salutarem.

§.18. Et insuper ordinamus, quod duo funebria pallia, alterum nigri coloris, & auro contextum pro Præfatis, & nobilibus, & alterum ex veluto etiam nigro pro clericis, & laicis, quæ eidem Hospitali obtulimus, supra capiam in qua decedentium Confratrum corpora ad sepulturam deferentur, ponantur, & in eodem Hospitali conserventur. Item in uniuscujusque cadaveris alicujus confratris de fundi expensis quidem dicti Hospitalis aderunt faces xii. & quatuor candelabra argentea condementia, quæ etiam dicto Hospitali obtulimus, & in cujuslibet dictorum confratrum obitu seu sepultura, xvi. erunt induti camisii nigris, & fratres dicti, cum pallio, facibus, & candelabris prædictis dictum cadaver usque ad sepulturam associabunt.

Quæ Missæ celebranda sint pro Confratribus vivis, & defunctis.

§.19. Item statuimus, quod perpetuo qualibet quinta Feria per circulum anni, nisi soleme festum sit impedimento, quo adveniente, die præcedenti una cum Missa de sancto Spiritu cum collecta pro peccatis, & pro omnibus Confratribus tunc viventibus, ut omnipotens Deus illuminet eorum mentes, atque sua misericordia eis cuncta peccata indulgendo aboleat. Et similiter secunda Feria, & si festum impediatur, tertia vel alia feria, pro animabus omnium Confratrum defunctorum celebretur alia Missa solemniter, cum pallio nigro supra arcam in medio Ecclesiæ locandam, & quatuor luminaribus in eisdem quatuor candelabris argenteis. Volentes quod quando aliquem Confratrum eorumdem ab humanis decedere contigerit quam primum opportunitas se offerret, pro remedio eius anime specialiter celebretur una Missa, adhibita solemnitate prædicta.

Regimen Hospitalis & Præceptoris, qui semper reideat & Hospitali nulli commendetur.

§.20. Et quoniam ad mantentionem caritative hospitalitatis pauperum, & infirmorum, aliarumque miserabilium personarum pro tempore confluentium ad Hospitali prædictum, & qui ad illud exponunt infantium utriusque sexus in numero copioso, conservationem quoque bonorum, & jurium ejusdem Hospitalis, presentia providi, & timorate conscientie Præceptoris noscitur esse plurimum opportuna, Motu, scientia, & auctoritate prædictis, statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, Hospitali ipsum semper per proprium regatur Præceptorem, qui in illo resideat, & illius curæ ac regimini pro posse diligenter intendens, per ipsum solita inibi exerceri faciat cum integritate opera caritatis, & nemini possit aut valeat Hospitali ipsum commendari, seu in administrationem concedi. Hortantes successores nostros Romanos Pontifices qui pro tempore erunt, ut occurrente vacatione Hospitalis ejusdem, de Præceptore idoneo studeant providere, per quem hospitalis huiusmodi inibi decenter observetur, & jura Tom. III. Par. III.

ac bona ejusdem conserventur, & augeantur in dies, & a concessione illius in commendam aut administrationem alicui, etiam S. R. E. Cardinali, prorsus abstineant. Non ignari, quod si secus egerint, cum Hospitali ipsum eorum cura specialiter sit commissum, & illius bona sint pauperum languentium, & expositorum infantium, propter hoc adhuc viventes, tam ipsi successores nostri, quam qui illud in commendam, vel administrationem huiusmodi recipient, & consentient eidem, omnipotentis Dei indignationem, incurrent, & præter illa quæ permissione divina in hoc seculo incommoda propterea indubitanter perferent, de huius nostri statuti transgressione, in extremo tremendo iudicio, & districto examine, anime, rationem reddere tenebuntur coram Deo. Quod enim nobis licere non patimur, eisdem nostris successoribus indicamus. Hæc enim omnia infrascripta per viscera misericordie ejusdem Redemptoris observari injungimus, & observantibus sit pax, & dilectio in Deum. Infringentibus vero ex malitia, adit eis indignatio usque ad condignam poenitentiam.

Claufulæ præservativæ.

§.21. Decernentes, & declarantes nostræ intentionis esse, per quascumque similibus gratiarum, & indulgentiarum Ecclesiis, & quibusvis Collegiis, seu Confraternitatibus concessorum, generales, vel speciales suspensiones, per nos vel Sedem eandem hætenus factas, sub quibus forsitan præfentes literæ, & in illis contenta includi viderentur de cetero faciendas, præfentes literas, & illarum effectum non suspendi, & in illis comprehendi non posse aut debere, sed omnia in eisdem literis contenta semper, & inconcussa in suo robore permanere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.22. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus ac literis Apostolicis, necnon privilegiis, & indulgentiis quibusvis Hospitalibus, ac aliis Ecclesiis, & locis sive Collegiis, & Confraternitatibus, per Nos, & Sedem eandem concessis hætenus, & in posterum concedendis, quæ (illis alias in suo robore permanens) quatenus alicui præmissorum contrariarentur, quoad hoc viribus vacuumus, etiam si de illis ac eorum totis tenoribus specialis, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio foret habenda, ceterisque contrariis quibuscumque. Et ut præsentium literarum, & gratiarum tenor plenius omnibus innotescat, volumus quod dictus Præceptor præfentes literas, & illarum transumptum authenticum in valvis dicti Hospitalis lingulis annis, dicta secunda die solemnitatis Pentecostes affigi facere, & affixas tenere debeat tota die.

Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum X

Dat. P. A. 7. die 21. Marcij

1477.

trum, Anno Incarnationis Dominice, Millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo, XII. Kal. April. Pontificatus nostri Anno sexto.

XVII.

De observantia Aegidianarum, seu Provinciae Marchiae constitutionum, in toto Statu Ecclesiastico, locisque ei immediate subiectis, & de reformatione Rectorum Civitatum, Provinciarumque d. Status.

Has Aegidianas, edidit Aegidius Cardinalis, de quo supra in Const. i. lunoc. VI. Cum onus fol. 314. Tom. III. P. II.

De praedictorum auctoritate Rectorum, & Officialium reformatione, inspice sup. Constitut. 3. Pauli II. Manera fol. 118.

SIXTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proximum.

ET si cunctorum Christianissimum prospere successibus, & assuetis pietatis officio cogitare teneamur, de incolarum tamen Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum temporali dominio Romane Ecclesiae immediate subiectorum, prospero, & felici regimine tanto propensiorum curam gerere, & ad illorum regimen deputatorum pro tempore Officialium vitam, ritus, & mores solentiori cura ordinare debemus, quanto illorum cura, specialius nobis immediate dignoscitur esse commissa, nosque eos, utpote peculiare dicitur Ecclesiae filios, pro ceteris gerimus in visceribus charitatis.

Hic Pont. Commissarios destinavit ad inquirendum de vita & moribus Officialium, & Gubernatorum extra Curiam

§. 1. Dudum siquidem, cum ad aures nostras pervenisset, quod nonnulli ex praesidentibus, Provinciis, Civitatibus, Terris, Castris, & locis praefate Ecclesiae immediate subiectis, & in eis magistratus pro Nobis, & eadem Ecclesia gerentes, ac alii Officiales, propriae salutis obliti, variisque affectibus praepediti, nonnulla committere non expaverant, quae in opprobrium praefate Ecclesiae, ac subditorum nostrorum damnum pariter, & iacturam, redundare noscebantur. Nos tunc nonnullos viros probos, ex multis electos, Syndicos, & Commissarios ad inquirendum de vita, moribus, & regimine Gubernatorum, & aliorum Officialium quorumcumque in Provinciis, civitatibus, terris, castris, & locis praedictis, quaevis officia exercentium, & quocumque nomine nuncupatorum, ac quavis dignitate, & honore fungentium, & audiendum querelas omnium, & singulorum de eis, palam vel secretae conquirere volentium, & nobis quae invenirent fideliter referendum, ad universas Provincias, civitates, terras, castra, & loca praedicta, duximus destinandos. Ex quorum postmodum relatione fideliter cognovimus, Legatos, etiam de latere, Gubernatores, Potestates, Re-

tores, & alios Officiales, tunc, & pro tempore deputatos, in Provinciis, civitatibus, terris, castris, & locis praedictis, in multis a iure communi, & tradita eis norma, forma, & ordine per provinciales confirmationes, a summis Pontificibus praedecessoribus nostris, & Legatis, qui in Provinciis ipsis pro tempore fuerint, circa suorum officiorum executionem deviasse, & deviare, prout nobis relatum fuerat ante missionem Syndicorum eorumdem.

§. 2. Cupientes igitur emendatis praeteritis, ne talia perpetrentur in posterum, pro posse, opportunum adhibere remedium, hac salubri in perpetuum valitura constitutione, statuimus, & ordinamus, quod qui nunc sunt, & pro tempore erunt in provinciis, civitatibus, terris, castris, & locis praedictis, deputati Legati, etiam de latere, Gubernatores, & eorum Locumtenentes, teneantur, & debeant firmiter, & inviolabiliter observare, & quantum (in eis est) per alios ad quos spectat, tenaciter observari facere omnes, & singulas provinciales constitutiones praedictas a summis Pontificibus praedecessoribus nostris ac Legatis, ut praefertur, editas dudum per bonae memoriae Aegidii Episcopi Sabinensem, in eisdem provinciis, civitatibus, terris, castris, & locis Apostolice Sedis Legatum, in unum volumen in sex libros distinctum, collectas, & redactas, cum additionibus, modificationibus, & correctionibus, quae desuper emanarunt a bona memoriae Gabriele, tituli S. Clementis, presbytero Cardinali, & inclito Episcopo Albanensi, ac Philippo Episcopo Portuensi, tunc tituli sanctae Susannae presbytero Cardinali, & Joanne tituli sancti Clementis, etiam presbytero Cardinali in provincia nostra Marchiae Anconitanae, dicte Sedis successivo Legatis, & a nobis nostrisque successoribus Romanis Pontificibus, pro tempore emanabunt, & praefertim sub quinta decima De prohibitione compositionis super homicidio, & sextadecima immediate sequenti De prohibitione cassationis processuum sine Theaurario; ac decima octava Quod nullus gratis ad instantiam alicujus officialis debeat aliquid portare, in primo, necnon sub quarta De vita, ac honestate, ac habitatione Rectoris, ac suorum officialium, maxime dum inhibet officialibus, ne ultra exigentiam victus, victualia emant a subditis, & cum nostris modificationibus infra scriptis, sub undecima De officio, & mercede notariorum Camerae Rectoris, & sigillo; ac tertiadecima De solutionibus notarii thesaurarii, necnon quintadecima De sigillis pertinentibus ad banchum, & eorum solutionibus, in secundo libro dicti voluminis; & sub undecima De mercede notariorum per scriptores; & ultima contra homicidas, rubricis, inter dicti Joannis Legati additiones collocat fuisse noscuntur.

Et modo ipse Officialibus praecipit observantiam constitutionum Aegidii, naturam eorum declarationibus.

§. 3. Et quae contra eosdem homicidas a san-

1477.

1477.

Bulle que Pie II. & Paul. II. contra homicidas. quae habet sup. fol. 110. Pauli contra recipientes munera fol. 118. Et sua bulle quae est praetermissa, tamquam minus necessaria.

a sanctae memoriae Pio secundo, & Paulo etiam secundo, Romanis Pontificibus, praedecessoribus nostris, & ab eodem Paulo praedecessore, super prohibitione receptionis munerum, & remissione poenarum, ac demum a nobis super prohibitione reiterationis visitationis provinciarum, & receptione procuratorum, ratione visitationis huiusmodi, ac sportularum pro causarum decisione, emanarunt litera, & constitutiones. Et de his omnibus, ut praefertur observandis, & observari faciendis firmiter Legati de latere in nostris, reliqui vero Gubernatores, & eorum Locumtenentes praefati jam deputati, & officia sua exercentes, infra mensem post publicationem praesentium, & in posterum deputandi, antequam officia eorum incipiant exercere, in Romana Curia praesentes, per se ipsos, absentes vero, per legitimum procuratorem, ad hoc speciale mandatum habentem, in Camera Apostolica, diebus quibus Camera tenetur, sedentibus ibidem Camerario, & Praelatis praesidentibus ac Clericis ejusdem Camerae (praeter solitum, quod propterea non omittatur) specificis, & nominatim in eisdem Camerarii, seu Vicecamerarii, vel Locumtenentis manibus, praesentibus, & debeant juramentum, ac idoneos fidei iuratos. Et si illas transgredi comperti fuerint, praeter perjurii reatum, excommunicationis latae sententiae poenam eo ipso incurrant, a qua praeterquam in mortis articulo constituti, ab alio quam a Romano Pontifice, proprio ore specialiter errorem suum detegendo, nequeant absolutionis beneficium obtinere.

Pro collatione officiorum percipient quod constitutionibus auctoritatis est taxatum, & desuper non paciscantur.

§. 4. Et quia nonnulla sepe occurrunt, super quibus per easdem constitutiones non videtur esse sufficienter provisum, constitutioni collocatae in eodem primo libro sub rubrica de non exercendo officium in terris Ecclesiae, ubi requiritur confirmatio per Rectorem, nisi fuerit confirmatus; & dicte constitutioni secundi libri, sub rubrica quarta de vita, & honestate, ac habitatione Rectoris, & suorum officialium, dum prohibet familiares Rectorum, & Gubernatorum, familiaritate durante, & ea finita, infra annum, ad aliquod officium assumi, eadem auctoritate adiciamus, quod Legati, Rectores, & Gubernatores praefati, ab iis qui pro tempore electi, assumpti, vel deputati fuerint ad aliqua officia, aut aliis pro eis, etiam sponte solventibus, & offerentibus, directe, vel indirecte, electiones eorum fieri procurando, vel etiam confirmationes malitiose differendo, seu illas confirmando, nil ultra recipiant, aut recipi permittant, quam per constitutiones sit permissum, nullamque super participatione de ipsorum officiorum salario, & emolumento, pactionem incant, aut iniri permittant per quoscumque praefertim domesticos familiares suos, sub eadem excommunicationis sententia, ut praefertur incurrenda.

Tom. III. Par. III.

1477.

Circa notarii mercedem, servent hanc taxam.

§. 5. Constitutioni autem praedictae primi libri sub rubrica De officio, & mercede Notariorum Camerae Rectoris, & sigilli, eadem auctoritate adiciamus, quod pro literis supplicationum, sive rescriptis super salvo conductu, moratoria, aut securitate in quocumque civili vel criminali negotio, pro singula persona, quatuor bajochos, & si plures fuerint persona, ultra primam, pro qualibet persona, unum bajochum dumtaxat recipiant, dummodo in totum, quaecumque sit persona, ultra quam decem & octo bajochi non exigantur ab eisdem, nec fiant malitiose pro singulari summe, ubi pro eodem negotio eis conceduntur induciae. Pro literis autem reprefaliarum, solvatur medietas ejus quod continetur constitutione praedicta, & pro literis ac sigillis cujuscumque praecipiti, non quatuor anconitani (ut in constitutione continetur) sed sex bajochi exigantur, & tantum pro litera, rescripto, mandato, praecipito, & sigillo quod super sedatur in aliquo processu, & similiter pro litera, & sigillo mandati quod tollitur processus contra singularem personam factus, & si contra plures essent, pro quolibet, ultra primum, unus bajochus exigatur: ita ut quorumcumque sint, ultra quam decem, & octo bajochi, pro omnibus non recipiantur, sive una, sive plures literae fierent pro eisdem. Et si contingat in eadem causa plura rescripta emanare, facta solutione pro primo, pro reliquis, & eorum singulo, nil solvatur.

Et Gubernatores circa Viagia Judicum nihil participent, & servent Constit. hic citatam.

§. 6. Et quia circa contenta in constitutione secundi libri praedicti, sub rubrica de viagiis judicum, officialium, & majorum commissionum, salaria (ut accepimus) frequenter excedunt, inhibemus Legatis, Gubernatoribus, Rectoribus, & Locumtenentibus praedictis, sub eadem excommunicationis latae sententiae poena, ut praefertur incurrenda, ne pro causis, & negotiis pro quibus viagia concedi contigerit pro tempore, juxta constitutiones, mittere praesumant alios quam iudices generalis curiae, ad quos ratione suorum officiorum quae obtinent, pertinet cognitio causarum, & negotiorum eorumdem, nec de proventibus, & viagiis huiusmodi, quicquam sibi, & suis appropriare, directe vel indirecte, quovis quaesito colore praesumant, faciantque constitutionem ipsam, & desuper factam a dicto Joanne Cardinali declarationem, quoad salariorum exinde proventuum solutionem, firmiter observari.

Processus non circumducant

§. 7. Et ut compositiones, & mandata de super sedendo super processibus criminalibus, omni corruptela suspicione cessante, procedant, dicta auctoritate statuimus, & ordinamus, illa nullius esse debere roboris vel momenti, nisi consentiente Theaurario Provinciae pro tempore existente, emanaverint, & forma constitutionis secundi libri praedicti sub 47. rubrica De compositionibus super maleficiis seu processibus, & condemnationibus, servata fuerit in eisdem.

X 2

§. 8. Nec

1478. Non impediant poenas peruenire ad manus Theſaurarii.

§.8. Nec liceat de cetero Legatis, Gubernatoribus, & Locumtenentibus prædictis, provenientes ex criminibus, & delictis quibuslibet, & poenas, & multas ad alterius quam ad Theſaurarii manus, etiam sub colore depositi, ad finem illas convertendi in reparationem ædificiorum, vel alium usum, facere quomodolibet pervenire, sed etiam si exponendi in alios usus huiusmodi licentiam, & facultatem haberet, per manus Theſaurarii recipi, & exponi facere teneantur, sub poena dupli ejus quod aliter deponi vel solvi contingeret, per Theſaurarium de ejusdem contrafacientis salario retinenda.

Causas in prima instantia non avocent. &c.

§.9. Abstineant præterea Legati, Gubernatores, & Locumtenentes præfati penitus a commissione, & delegatione quarumcumque causarum in prima illarum instantia, juxta nostrarum prædictarum continentiam literarum, & etiam in secunda, quotiens audiendum in loco esse contigerit ordinarios Judices deputatos, nisi in prima instantia supplicantis personæ miseria sive debilitas, & adversarii potentia id exposcat, & in secunda instantia ad ipsos contingat appellari, quibus casibus causas ipsas delegent illis dumtaxat iudicibus qui essent ordinarii ejusdem, nequeantque delegati ipsi tunc delegationis huiusmodi prætextu, aliquid emolumenti a colligantibus exigere, vel habere, etiam quantum licite eis alias per dictas literas nostras, seu alias diceretur concessum.

In causis a Sede Apost. eis commissis nihil recipiant.

§.10. Nec similiter ipsi Legati, Gubernatores, & Locumtenentes aliquid petant pro cognitione, & decisione causarum, quæ eis per Sedem præfatam in quavis instantia, cum earum avocatione a Judicibus coram quibus sunt introductæ, vel sine illa, pro tempore delegantur, seu alias ex quavis causa remittuntur ad eos.

Iusso quotannis publicandi hanc bullam.

§.11. Et prædictæ tam nostræ, quam prædecessorum constitutiones, ac omnia in præsentibus literis contenta, eo firmius observentur, quo sæpius fuerint publicatæ, eadem auctoritate statuimus, quod Legati, Gubernatores, & Locumtenentes prædicti nunc, & pro tempore existentes, in prædicto volumine, prædecessorum, & nostras prædictas, & præsentis literas, inferi, & describi, convocatisque Officialibus, & Curialibus Curiarum suarum, ac populi multitudine, constitutiones ipsas necnon literas prædictas, annis singulis, Kalendis mensis Octobris cujuslibet anni, publicæ, & intelligibili voce, de verbo ad verbum legi faciant, & publicari.

Extensio const. Egidianarum ad Urbem, & eorum Statum Ecclesiasticum. Alia extensio indicata est in rub.

§.12. Ne autem Gubernatores, quos dicta Sedes nonnumquam non in Provinciis, sed in Urbe, specialibus Civitatibus, Terris, & locis deputare consuevit, quocumque nomine deputati, seu nuncupati & eorum Locumtenentes, & Theſaurarii, ac Officiales in illis pro tempore deputati, a constitutionum, additionum, modificationum, ac prædictarum, & præsentium literarum observatione, eo præ-

textu se excusent, quod in ipsis delegatis, Gubernatoribus, & Rectoribus Provincialium, Theſaurariis, Judicibus, et Officialibus in illis deputatis dumtaxat caveatur, illique tantum legentur per eandem; dicta auctoritate constitutiones, additiones, modificationes, et literas prædictas, ac omnia, et singula in eis contenta, ad Urbem, Civitates, Terras, et loca specialis commissionis, et in illis nunc, et pro tempore deputatos, Vicecamerarium, Gubernatores, Theſaurarios, Potestates, Judices, et Officiales, quatenus ad eos adaptari possint (absque tamen præjudicio statutorum, et consuetudinum Urbis, Civitatum, Terrarum, et locorum specialis commissionis huiusmodi, et illorum Communitatibus, et Universitatibus concessorum indulgentiarum quorumlibet, quibus alias non derogetur) extendimus, et volumus, ac mandamus illas in eisdem Urbe, Civitatibus, Terris, et locis specialis commissionis, sicut in Provinciis, firmiter observari, sub censuris, et poenis contentis in eisdem.

§.13. Non obstantibus &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo, 3. Kalendas Junii Pontificatus nostri Anno Septimo.

XVIII.

Excommunicatio contra revocantes ab Urbe S. R. E. Cardinales, Patriarchas, aliosque Prælatos, seu ipsi ut recedant, vel se absentem mandantes &c.

SIXTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI Ad futuram rei memoriam.

Romanus Pontifex, qui super universos Christianos primatum obtinet, nonnumquam suorum subditorum incommoditatibus providens, prout tenetur, & suorum æmulorum fraudibus obviare cupiens, subditis ipsis, viis, & remediis condecens, succurrere consuevit diligentet.

§.1. Ad audientiam siquidem nostram pluribus referentibus pervenit, quod nonnulli nostri, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ . . . . . quæ sua non sunt quærentes, ipsius Ecclesiæ oves a sui veri Pastoris grege semovere, & quod deterius est, eisdem Subditos & Ecclesiasticas personas in nostra Romana Curia residentes, & illam sequentes, quarum consilio in nonnullis per nos pro ejusdem Ecclesiæ, & fidei Catholice pertractandis negotiis uti intendimus, ad dominia sua evocare auctoritate propria fatagunt, in nostrum, & Sedis Apostolicæ contemptum, libertatis Ecclesiasticæ enervationem, animarum suarum periculum, aliorum perni-

Clausula derogatorie.

Dat. P. A. 7. die 30. Maii.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

Exordium.

Quæ sit Constitucionis causa.

Constitutio, de qua in Rubrica.

ciosum exemplum, & scandalum plurimum.

§.2. Nos itaque eorum temerariorum ausibus citato passu occurrere volentes, omnibus, & singulis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis existant, sub excommunicationis, anathematizationis, & maledictionis semperternæ, poenis, Apostolica auctoritate, mandamus, ne ipsi, vel eorum aliquis publice, vel occulte, tacite, vel expresse quemcumque ex Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, nostris, & Sedis prædictæ Officialibus, aut familiaribus, aliisque personis Ecclesiasticis, & Secularibus, etiam cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, ut intra certum terminum ab eadem nostra Curia recedant, & se absentare, ac ad sua propria, vel aliena domicilia se transferre habeant, monere, aut mandatum aliquod facere, cogere, vel compellere, neque alicui ex prædictis, seu quibusvis aliis forsan per seculares personas prædictas, seu earum auctoritate jam monitis, coactis, compulsis, vel quibus similia monitiones, & mandata facta reperiuntur, injuriam, damnum, jacturam, aut præjudicium aliquod comminari, inferre, aut ipsorum, vel beneficiorum, aut officiorum suorum bona fructus, redditus, prove rus, & emolumenta sequestrare, subhastare, aut in suas, vel aliorum manus ponere, capere, exigere, levare, alienare, seu in suos aut alienos usus convertere, aut personas prædictas molebare, impedire, seu in rebus, & bonis inquietare, aut inferri, seu sequestrari, subhastari, poni, capi, recipi, exigi, levari, alienari, converti, & inquietari facere, vel procurare præsumant.

Prohibetur Curialibus, ne a Curia se absentent sine licentia Pontificis.

§.3. Et nihilominus omnibus & singulis Ecclesiasticis, & secularibus personis, ac officialibus prædictis, aliisque Curialibus prædictam curiam sequentibus, quique in illa morari, & eam sequi consueverunt, & qui recreationis causâ ab ipsa Curia secesserunt, quibus usque ad Kalendas Octobris proxime futuri inclusive, ut ad eandem curiam redire, & se conferre habeant, terminum peremptorium assignamus sub eisdem, necnon privationis omnium, & singularum Dignitatum etiam Pontificalium, Personatum, administrationum, Officiorum, & Beneficiorum, quas ipso facto incurrant, poenis, ne nostræ, & Romana Curia prædicta, quavis occasione, vel causa recedere, se absentare, aut ad prædicta dominia, vel quæcumque alia loca se transferre absque nostra speciali licentia quovis modo præsumant, dicta auctoritate, & ex certa scientia districtius inhibemus.

Mandata quæcumque contraria invalidantur.

§.4. Decernentes, monitiones, & mandata huiusmodi, ac quæcumque inde secuta, & secutura, nulla, & invalida, nulliusque firmitatis fore. Necnon omnes, & singulos prædictos huic nostræ inhibi-

itioni contravenientes, seu contra præmissa, aut eorum aliquod facientes, seu procurantes, aut contrafacientibus, venientibus, seu procurantibus auxilium, consilium, vel favorem præstantes tacite, vel expresse, publice vel occulte, directe vel indirecte, quovis quæsito colore excommunicationis, anathematis, & maledictionis, ac privationis poenas ipso facto incurrisse, & illis ligatos existere, quos auctoritate, & scientia prædictis ex nunc prout ex tunc, & contra excommunicamus, anathematizamus, maledicimus, & privamus, ac excommunicatos, anathematizatos, maledictos, & privatos fore, & esse, ac Dignitates, Personatus, administrationes, officia, & beneficia huiusmodi vacare nuntiamus pariter, & declaramus.

Pænas contra inobedientes.

§.5. Volumus autem, quod præsentis litteræ in audientia litterarum apostolicarum contradicantur legantur, & in libro Cancellariæ Apostolicæ describantur, ac in valvis Basilicæ Principis Apostolorum, necnon Ecclesiæ Beatæ Mariæ Rotundæ de urbe affigantur, quodque omnes, & singulos supra dictos perinde ardeant, & ligent, ac si eorum propriis personis intimata, vel ostensa fuissent.

Mandatum de huiusmodi lege publicanda, & registranda.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus ac privilegiis, indultis, & litteris apostolicis personis prædictis eadem apostolica, vel quavis alia auctoritate concessis, etiam si illis derogari non possit, quibus specialiter, & expresse pro hac vice dumtaxat derogamus, illaque nullius quoad hoc roboris vel momenti existere decernimus, contrariis quibuscumque seu prædictis personis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a dicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut anathematizari, maledici, vel privari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Obstantibus derogatio.

Nulli ergo, &c.

Datum Brachiani Sutrinensis Diocesis anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo octavo, quarto idus Augusti, Pontificatus nostri anno septimo.

Dat. die 10. Augusti. 1478. An. VII.

XIX.

Innovatio Collegii Abreviatorum litterarum Apostolicarum, cum assignatione indulgentiarum, & emolumentorum.

SIXTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Divina æterna Dei sapientia, quæ in sui dispositione non fallitur, non solum superiora, sed etiam inferiora, & humana

Procuramus.

mana ea ordinatione, & ratione perfecta, & varietate decora disponit, & ordinat, ut singula quæque operatione diversa, mutua tamen caritate, & æquitate inter se conjuncta esse videantur, & nulli ex rebus in superis, terrenisque ministeriis ordinatis suos terminos egredi liceret; quæ consideratione prædecessores nostri Romani Pontifices (ut verisimiliter credi potest) inducti, ad quæque certa ratione jubente, in primis Ecclesiam Dei universam, cujus caput Romana Ecclesia esse dignoscitur, legibus, constitutionibus, moribus, & decretis summa diligentia, vigilantia indefessa, & ordinatione irreprensibili, dirigere, instituire, & stabilire conati sunt. Quorum vestigia quantum a nobis fieri potest, una cum fratribus nostris imitari satagentes, prolapsa reducere, excessiva corrigere, defectus supplere, errata emendare, & omnia ad probatissimum ordinem, & semitam rectam perducere omni studio provigilamus, sperantes in eo a quo omne datum optimum, & omne donum perfectum affluentem procedit, quod conatus nostros adjuvare conabitur.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec: Paulus Papa Secundus prædecessor noster, tempore suæ assumptionis ad Apostolatus apicem, quamdam ordinationem per recordandæ memoriæ Pium Papam II. etiam prædecessorem nostrum, de Septuaginta Abbreviatoribus litterarum Apostolicarum certis de causis factam, & ordinatam, ex aliis causis justis, & honestis tunc animum prædicti Pauli prædecessoris motibus, eisdem Abbreviatoribus de certis pecuniis pro necessitate dicti Pii prædecessoris, ac ejusdem Romanæ Ecclesiæ, & provisione contra Turcas tunc imminente persolutis, integrâ prius restitutione facta, revocavit, & annullavit, & assignatam certam portione emolumentorum officii Abbreviatoriæ, scilicet Venerabili fratri nostro Roderico Episcopo Portuensi, tunc Sancti Nicolai in Carcere Diacono Cardinali, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellario, pro quibusdam familiaribus suis, juxta arbitrium dicti Vicecancellarii, necnon viginti ducatos auri de Camera cuilibet ex dilectis filiis Duodecim Abbreviatoribus de Parco Majori, residuum vero, quod inde super exercebat, in alios usus convertit.

§. 2. Nos vero qui dicto Paulo prædecessore, sicut Domino placuit, de medio sublato, fuimus divina favente clementia in Sede Petri collocati, existimantes decere Romanum Pontificem omni tempore, & præcipue in assumptione sui Apostolatus magna liberalitate uti, dictam partem quam prædictus Paulus prædecessor in alios usus convertebat, dicto Vicecancellario, & Locumtenenti suo, ac Referendario commissionum, necnon eisdem de Parco majori, ac diversis tam Abbreviatoribus, quam aliis Curialibus, nostris quoque, & Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium fami-

miliaribus, ad arbitrium, & discretionem dicti Roderici Vicecancellarii distribuendam libenter remisimus, & condonavimus. Quæ quidem donatio additis quinque florenis similibus pro quolibet ex dictis Abbreviatoribus de majori præfidentia, per septem annos continuos integraliter, & sine diminutione effectum sortita extitit. Quæ quidem omnia sic per Vicecancellarium distributa, & compensata, rata, & grata habuimus, quemadmodum etiam tenore præsentium approbamus, & approbata esse volumus.

§. 3. Nuper vero propter pestilentiam, quæ Urbem Romanam, & loca circumvicina æstate proxima vexavit, & propter arma bellica, quæ necessario licet inviti contra hostes Ecclesiæ suscipere coacti fuimus, & ob varias temporum difficultates, cessantibus, & diminutis magna ex parte emolumentis, & proventibus officii Abbreviatoriæ hujusmodi, cum aliis Abbreviatoribus hujusmodi emolumenta in Cancellaria percipere consuevit, non fuerint a quibusdam mensibus citra stabilita salaria persoluta universa, clamores, jurgia ac quamplurimæ querelæ ad nos prolata fuerint.

§. 4. Nos igitur considerantes quod si aliquis certus Abbreviatorum numerus, sub justis, & honestis conditionibus; habita etiam personarum consideratione institueretur, per quos negotia Cancellariæ Apostolicæ expedirentur, & ordo debitus in expeditione litterarum Apostolicarum, rectius observaretur; ipsique Abbreviatores honore, præmiisque alleciti, adhibita exercitatione, peritiores in futurum efficerentur, ex quo Apostolica Sedes, & Cancellariæ prædictæ honori atque auctoritati, & partium commoditati magis consuleretur; super his cum Roderico Vicecancellario, & aliis fratribus nostris prædictis communicato consilio, de præfati Roderici, & fratrum nostrorum eorundem consensu, omnes, & singulas portiones, & assignationes dictorum emolumentorum, ac aliorum quorumcumque dispositionem, quas tam dictus Rodericus Vicecancellarius, quam ejus Locumtenens, & Referendarius commissionum, & alii omnes tam de prima Præfidentia quam de minori Parco, & alii in certis rotulis descripti, & describi soliti, hæcenus per ceperunt, ac omnia, & singula, constitutiones, ordinationes, dispositiones, concessionem, statuta, privilegia, & indulta Apostolica quæcumque a nobis, seu prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sub quibuscumque verborum formis, & expressionibus, cum quibuscumque etiam fortioribus, & insolitis, ac derogatoriis derogatoriis clausulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, super præmissis portionibus, & earum assignationibus hæcenus emanata, & præsentibus literis nostris, & eorum effectui quomodolibet contraria, quæ præsentibus haberi volumus

Sed ob pestilentiam, & bella dimmuta fuerunt emolumenta Abbreviatorum, & soluto iuxta dictam distributionem minime executioni demandata fuit.

Hic ideo Pont. Statum Collegii Abbreviatorum innovat, cum ordinationibus infra scriptis.

mus pro expressis, cassantes, irritantes, supprimentes, & penitus extinguentes, ac pro nullis, & infectis haberi volentes, de dictis officiis, & emolumentis Abbreviatoriæ, ordinationem facimus infrascriptam; quam perpetuo futuris temporibus stabilem esse, & ab omnibus inviolabiliter observari volumus, & mandamus.

Abbreviatores sint numero 72, videlicet duodecim Præsidentes de Parco majori, viginti duo de Parco minori, & reliqui examinatores sint litterarum Apostolicarum, Quoad primos Abbreviatores alii qua privilegia sunt concessa a Paulo V. ut hic indicavit in rubr.

Officia ipsorum comparabilia sint cum aliis Curie officis. Probi viri eligantur in Abbreviatores. Habitu pro utriusque Apostolici deferant. Admittantur Abbreviatores, primo ad minorem, postea ad majorem Parcum, extraneis exclusis.

Emolumenta, eis assignantur. Adita est portio pecunie Abbreviator. Parci majoris tantum, ut in bulla Pauli V. citata hic in rubr.

cellariæ Senescalli pro tempore existentis, ac ipsius Senescalli provisionibus, præjudicio, & illas concernentibus literis, sive supplicatione de justitia communiter appellatis, ac per dilectos filios Secretarios nostros de emolumentis Cancellariæ prædictæ participantes expedite debitis, & consuetis, dumtaxat exceptis.

§. 10. Et exigantur in communi per tres ex dictis Abbreviatoribus, quorum unus per Abbreviatores majoris Præfidentia secundum ordinem eorum, alii vero duo per reliquos Abbreviatores cum onere tenendi tres libros computorum, singulis mensibus, cum salariis de Parco majori quinque; pro aliis vero duobus deputandis trium florenorum similibus pro quolibet ipsorum duorum deputentur, & colligantur, & in ipsis libris more solito fideliter annotentur, juramento per ipsos præstito in manibus Vicecancellarii, vel ejus Locumtenentis, de fideliter exercendo officium suum, & de collecta pecunia integre persolvenda, & reddenda, dimissis pro labore Abbreviatorum grossis quinque, prout hæcenus consuetum fuit, qua summa quinque grossorum contenti esse debeant, & nihil ultra percipere, declarantes, & volentes quod pecunia ipse sic collectæ, in primo mense apud illum de majori Parco, in aliis vero duobus mensibus apud ipsos duos alios ut supra deputatos a Collegio successive remaneant, & fideliter conserventur.

§. 11. Et in fine cujuslibet mensis distributiones, & emolumenta prædicta per ipsos receptores diligenter, & fideliter, deductis salariis, & aliis oneribus pro tempore, taliter dividantur, & assignentur. Videlicet ex omnibus pecuniis ut supra collectis, quilibet de Parco majori unam, & dimidiam, & singuli ex aliis unam tantum partem habeant, ut puta si quilibet ex aliis præterquam de Parco majori sex singuli, de majori Præfidentia Abbreviatores præfati novem florenos percipiant. Mandantes de mense in mensem prædictum ordinem, & modum in colligendis, servandis, & distribuendis pecuniis ipsis, fideliter, & inviolabiliter continuari, & observari debere.

§. 12. Nec prætextu cujusvis mandati de expediendo hujusmodi literas gratis, & in officio eorundem Abbreviatorum quavis consideratione per nos, & Sedem Apostolicam, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & sub quibusvis censuris, & penis ecclesiasticis seu pecuniariis pro tempore concessi, ab hujusmodi taxæ exactione abstinere, & mandatis hujusmodi parere teneantur quoquo modo, nec sub censuris prædictis vigore dictorum mandatorum comprehendantur præterquam nostrorum, & dicti Roderici, & pro tempore existentis Vicecancellarii familiarium continuorum commensalium, ac illorum qui ex privilegiis hæcenus observatis, vel consuetudine gratis expedire consueverunt.

§. 13. Supplicationes quoque per nos, & suc-

Exigendum modum præstat.

Distributiones quoque eorundem emolumentorum decernit.

Eximit a solutione eorum familiares ipsius Papæ, & Vicecancellarii, & etiam specialiter privilegatos ab illa solutione.

Supplicationes Papæ, delect.

1478. rancur omnes per Magistros registri ad Vicecancellarium qui eardem scribit Abbreviatoribus.

& successores nostros Romanos Pontifices in nostra vel eorum presentia, seu alias quomodolibet signate, per Magistros, & Clericos registri eardem sub excommunicationis latae sententiae, & officiorum quae in eodem registro obtinent privationis poena eo ipso incurrenda, ad praedictum Rodericum Episcopum, & pro tempore existentem Vicecancellarium, vel ejus in absentia dicti Vicecancellarii Locumtenentem deferantur, & per eum si hoc facere voluerit, vel per distributorem per dictum Vicecancellarium pro tempore ex numero dictorum Septuaginta duorum deputatum, cum salario sex ducatorum similium juxta rerum difficultates, & materiarum exigentiam, sub excommunicationis poena, & dicti salarii sui privatione dictis Septuaginta duobus Abbreviatoribus, & non alii servata justitia, & equalitate, juxta formam perceptionis emolumentorum, videlicet quando, uni ex aliis dug; Abbreviatori de prima Praesidentia tres tantum supplicationes distribuuntur, & Abbreviatoribus quibus distributa fuerint, omni fraude, & dolo cessantibus consignentur, descriptis prius, & annotatis dictis distributionibus in duobus libellis per ipsum distributorem deputatum, quorum unum in domo dicti Vicecancellarii, ubi Cancellaria pro tempore tenetur, ut omnibus patere possit, alterum apud se tenere, & conservare debeat; declarato tamen quod ipse distributor, pro tempore sibi ipsi minime distribuere possit.

Quibus pro examinatione dictorum literarum praemium datur.

§. 14. Et ut Abbreviatores ipsi tam de Parco minori, quam de prima visione, ad hujusmodi exercitium examinandi literas in prima visione, digne, & laudabiliter exequendum, facilius alliciantur, quod de qualibet litera quam in prima visione examinaverint unum turonem accipere possint, & habere debeant pro labore, ita tamen quod gratiosae, & executoriae desuper literae quoad hoc pro una bulla reputentur, & unus dumtaxat grossus duobus ex eis illas signantibus exolvantur.

Et etiam pro correctione, minuta, &c.

§. 15. Item statuimus, & ordinamus, quod nullus dictorum Abbreviatorum, tam majoris quam minoris Praesidentiae, ab aliquo Abbreviatore minutas suas per se conficiente, nisi minuta ipsa sit omnino male composita, vel difficilis admodum correctionis, pro correctione cujuslibet minuta, & illius iudicatura, ac expeditione ultra tres grossos recipere non debeat. Ita tamen quod expeditio ejus non audeatur quovis modo sine rationabili causa reculare, & tam literae gratiosae, quam executoriae ut sunt pro unica minuta & expeditione computentur. De provisionibus vero Consistorialibus consuetum duorum similium florenorum, de taxa ipsius Abbreviatoris, ut supra solvenda, excomputandorum Abbreviatorum de prima Praesidentia praefati pro ipsorum minutis, & expeditione percipient salarium.

Capellam habeant Abbreviatores, ubi

§. 16. Et quia sine divina gratia nihil feliciter procedere potest, ad illam impe-

trandam, quod omnes Abbreviatores de numero Septuaginta duorum hujusmodi habeant unam Capellam, & Altare portatile, super quo in domo Vicecancellarii, in loco ad hoc congruo & honesto, missam omnibus diebus, quibus ipsa Cancellaria tenebitur, cum collecto semper pro Romano Pontifice quae incipit: *Deus omnium fidelium pastor, & rector famulum tuum Sixtum, &c.* celebrari faciant.

§. 17. Quodque Abbreviatoribus qui cedentibus vel decedentibus aliquibus ex infra scriptis quos in Abbreviatoribus literarum praedictarum hac vice una cum Roderico Vicecancellario recipimus, & Collegio praedicto juxta ordinem descriptionis eorum quae infra fiet aggregamus, & aliis eorum loca & officia alias quomodolibet dimittentibus, illi qui ad Collegium ipsum loco cedentium vel decedentium, aut admittentium admittentur, quatuor florenos auri de Camera pro dicta Capella, seu Capellano, & praeter illos pro jocalibus, & eorum receptione ad officium ipsum ducatos sex, quorum duos Vicecancellarius, & reliquos quatuor ducatos distributor, & deputati praefati ad pecunias colligendas, similiter quilibet unum recipiat. Et similiter pro concessione ejusdem officii quam a nobis vel Sede Apostolica, vel Vicecancellario, pro officii quae ad ejus dispositionem spectabant obtinebunt, dum per liberam resignacionem illa obtinentium vacabunt, medietatem ejus quod pro simili concessione officii Scriptoriae, Scriptores percipiunt, Romano Pontifici, aut Vicecancellario a quo concessionem ipsam habebunt, idest florenos similes quinquaginta dumtaxat solvere, & non ultra teneantur.

In admisione ad officium, solvant locale ut hic.

§. 18. Et tam illi, quam primitus admissi etiam de eadem majori praesidentia, de eorum emolumentis & officiis, prout Scriptores hujusmodi de suis disponunt, disponere, illaque resignare libere, & licite possint. Nosque, & successores nostri, ac ipse Rodericus & Vicecancellarius pro tempore existentes, resignaciones, five cessiones hujusmodi admittent, & illis in quorum favores resignaciones, five cessiones ipsae factae fuerint, de hujusmodi officii providere teneantur.

Officia eorum resignabilia sunt.

§. 19. Et insuper quod omnes, & singuli tam Praesidentiae, quam de majori Parco, & ordinarii Abbreviatores hujusmodi, omnibus, & singulis constitutionibus, statutis, ordinationibus, privilegiis, gratiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, declarationibus, prerogativis, antelationibus, concessionibus, favoribus, & indultis quibuscumque gaudeant, potiantur, & utantur, pariformiter, & absque ulla differentia sicuti dictarum literarum Scriptores praefati, etiam quoad hoc, ut familiares nostri, & successorum nostrorum Romanorum Pontificum perpetuo, & in quibuscumque literis Apostolicis tales etiam magistri nominentur, & pro talibus ubilibet habeantur, & literae Apostolicae, gratiam, & justitiam con-

Abbreviatores, indultis omnibus Scriptorum Apostolicarum percipiunt.

con-

1476. singulis diebus Cancellariae, Missam audiant.

concernentes pro Duodecim Praesidentibus de Parco majori, juxta eorum privilegia, pro dictis vero de novo cratis Sexaginta Abbreviatoribus gratis etiam in omnibus officiis pro personis ipsorum dumtaxat expendantur, sicut & eo modo quo expeditur literae eorumdem Scriptorum, & extendentes ea omnia ad praefatos Septuaginta duos Abbreviatores, & mandantes, & sub poenis & censuris in illis contentis, etiam quoad praedictos Septuaginta duos Abbreviatores firmiter observari in omnibus, & per omnia, ac si illa dictis Septuaginta duobus Abbreviatoribus de verbo ad verbum concessa forent.

Collegium Statuta per eos concedere possit.

§. 20. Concedentes insuper plenam & liberam facultatem, ac de uberiori dono gratiae indulgemus, dictorum Septuaginta duorum Abbreviatorum Collegio, statuta, & ordinationes, ac quaecumque alia ipsius Collegii, & Abbreviatorum eorumdem commodum, decus, quietem, & directionem pro tempore concernentia condendi, & ordinandi. Decernentes harum serie hujusmodi ipsorum Abbreviatorum, ordinationes, & statuta (licita tamen & honesta) pro tempore facta, plenam roboris firmitatem perpetuis futuris temporibus obtinere, & ab ipsis omnibus firmiter observari debere.

Transumptis hujus Bullae & privilegiorum Apostolicorum creatorum.

§. 21. Et quod transumpta five tenor praesentium literarum, & cujuslibet partis earundem, & privilegiorum Scriptorum praedictorum, pari modo quo tenor literarum Cancellariae indigentibus detur & illi stetur, in iudicio, & extra, prout tenori literarum earundem stari consuevit.

Abbreviatores huius matrimonium contrahere possunt.

§. 22. Licetque singulis Abbreviatoribus praedictis in sacris ordinibus non constitutis pro tempore existentibus matrimonium etiam cum viduis absque ulla dispensatione, seu licentia Sedis praedictae libere contrahere.

Literae Apostolicae per Cancellarium expeditae, ab ipsis Abbreviatoribus non signantur nullae sunt.

§. 23. Porro quia taxa literarum Apostolicarum quae expediuntur per Cancellarium, praefati Septuaginta duo Abbreviatores notitiam forsan habere non poterant plenariam; Volumus quod literae praedictae de quibus taxa hujusmodi solvenda esset, in subscriptione infra plicam Bullae circa medium, per duos correctores pro tempore deputatos expeditae viribus careant. Districtius inhiabentes tam Referendariis, Secretariis, Plumbatoribus, Registratoribus, Magistris in registro, Scribis, & Notariis etiam Camerae Apostolicae, quam aliis quibuscumque Officialibus nostris, & dictae Sedis pro tempore existentibus, sub excommunicationis latae sententiae, a qua absolvi non possint nisi per Romanum Pontificem, & in mortis articulo constituti, satisfactione praevia, & emolumentorum suorum officiorum privationis, poenis, ut literas hujusmodi sic ut praefertur non signatas nullatenus admittant five expendant, sed illas illico ad deputatos praedictos signandas remittant.

Hoc idem decrevit Leo X. in Rubricata, & poena earum Sollicitatoribus, & eisque utentibus impositum.

§. 24. Et cum praedictus Rodericus Episcopus, & Vicecancellarius qui eisdem Ecclesiae Vicecancellariatus officium multis annis eximia virtute, solertissima diligentia laudabiliter gubernavit, & Ecclesiam ipsam pluries etiam propriis facultatibus non parcendo adjuvit, ac cujus personam ob ejus praecleara merita in nos, & dictam Sedem collata etiam in hac temporum difficultate, aliis in rebus, prout nobis, & eisdem venerabilibus fratribus nostris iustum est, per amplius recompensare intendamus, pro nunc, ne tamen ex ordinatione hujusmodi, in quam ipse ut praefertur consentit, nimium dispendium patiatur, ejus indemnitati aliquam remittere volentes, & ne pro eo, quia ad eundem Rodericum Episcopum, & Vicecancellarium, etiam ex concessione nostra omnium dictae Cancellariae officiorum Correctoriae, & Scriptorum ipsarum literarum, necnon Notariorum eisdem Sedis officiis dumtaxat exceptis, libera dispositio pertinere dignoscatur, contingat in dubium revocari, an ipse de hujusmodi Abbreviatoris officii utpote noviter, modo praedicti, per nos ordinatis, post factam sibi per nos concessionem praedictam disponere debeat, providere volentes, de similibus consilio, & assensu fratrum praedictorum, volumus, & auctoritate praedicta etiam statuimus, & ordinamus, quod ipse Rodericus Episcopus, & Vicecancellarius in Cancellaria praedicta Locumtenens, qui expeditioni earundem literarum vacat, & ipsius Roderici Episcopi, & Vicecancellarii plerumque ad hoc vacare impediti, in qua expeditione vices gerit unus ex Referendariis causarum commissionum, qui commissiones ipsas examinat diligenter, & illarum vim, & effectum eidem Roderico Episcopo, & Vicecancellario fideliter refert, & de ejus nomine, & vice nonnumquam signat, & signatarum per nos commissionum, seu in praesentia nostra, & pro tempore existentis Romani Pontificis signaturas extendit, nunc & pro tempore existens, alium ex dictis Septuaginta duobus Abbreviatoris officii pro quolibet eorum, obtineant & percipiant una pro qualibet portione emolumentorum eorumdem aequalem aliis portionibus aliorum, praeterquam de prima Praesidentia Abbreviatorum praedictorum, possintque ab officio & emolumentorum perceptione hujusmodi pro solo ipsius Roderici Episcopi, & Vicecancellarii, aut alterius ad hoc ab eo specialiter deputati nutu amoveri, & alii eorum loco subrogari toties quoties sibi videbitur, & placebit.

Tom. III. Par. III.

Joan-

1478. Vicegerens Cancellariae Vicecancellario deputatur eique emulamenta hic assignantur.

§. 25. Et quod dilectorum filiorum Magistrorum Joannis de Borgia Correctoris, Nicolai de Caste, Ferrarii de Galbis, Gregorii de Puteo, Nicolai Bregeo, & Alberti Roc, modo sex de majori Praesidentia, ac de minori Parco septem, scilicet Lodovici Podocatel, Laurentii de Muchiis, Joannis Andreae de Regio, Jacobi de Botafoco, & Stephani de Caciis,

Officia 22. Abbreviatorum spectant ad collationem Vicecancellarii.

Joan-